

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 201 «Агрономія»

Допускається до захисту
Зав. кафедри технологій в
рослинництві та захисту рослин
доцент _____ Панченко Т.В.
«01» листопада 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ БУЛЬБ КАРТОПЛІ
РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ В УМОВАХ БОТАНІЧНОГО САДУ БНАУ**

Виконав Митенко Олександр Сергійович _____

Керівник доцент Федорук Ю.В. _____

Я, Митенко Олександр Сергійович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Агробіотехнологічний факультет

Спеціальність: 201 «Агрономія»

Затверджую

Гарант ОП «201» «Агрономія»
професор _____ Грабовський М.Б.
« 01 » _____ листопада _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача

Митенка Олександра Сергійовича

**ТЕМА: « ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ БУЛЬБ
КАРТОПЛІ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ В УМОВАХ БОТАНІЧНОГО
САДУ БНАУ»**

Затверджено наказом ректора № 48/С від 7.02.2024

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «01» листопада 2024 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі.

Вихідні дані:

- місце проведення досліджень (характеристика господарства, ґрунтово кліматичні умови);
- метеорологічні умови в роки проведення досліджень;
- матеріал та методика проведення досліджень;
- технологія вирощування культури в досліді.

У відповідності до визначеної мети роботи і відповідно для виконання поставлених завдань розробити схему досліду, підібрати відповідні методи і методики досліджень, сформулювати огляд літературних джерел з обраного напрямку досліджень, охарактеризувати погодні умови в роки досліджень, провести фенологічні спостереження за рослинами, здійснити біометричні вимірювання, обрахунки, аналіз отриманих даних, на цій основі зробити висновки, дати рекомендації виробництву, скласти список літератури, яка використана для аналізу стану вивченості цього питання, обрахувати достовірність приростів урожайності за допомогою прийнятих методик.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	до 21.10.2024	Виконано
Методична частина	до 25.10.2024	Виконано
Дослідницька частина	до 21.10.2024	Виконано
Оформлення роботи	до 25.10.2024	Виконано
Перевірка на плагіат	до 25.10.2024	Виконано
Подання на рецензування	до 31.10.2024	Виконано
Попередній розгляд на кафедрі	28.10.2024	Виконано

Керівник кваліфікаційної роботи _____ доцент Федорук Ю.В.

Здобувач _____ Митенко О.С.

Дата отримання завдання «20» вересня 2022 р.

РЕФЕРАТ

Митенко О.С. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ БУЛЬБ КАРТОПЛІ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ В УМОВАХ БОТАНІЧНОГО САДУ БНАУ

Досліджено і оптимізовано складові елементи технології вирощування культури, що забезпечує формування високої продуктивності та поліпшення якісних показників отриманої продукції.

Використано теоретичні (теорії, гіпотези) та емпіричні (експерименти, наукові дослідження, спостереження, вимірювання тощо) наукові методи досліджень.

Визначено і вивчено особливості росту, розвитку та продуктивності культури залежно від елементів технології вирощування.

Зроблено висновки, що насадження ранніх сортів в середньому формували площу листової поверхні в розмірі 33,7–40,5; середньоранніх – 46,7–51,5; середньостиглих – 38,6–46,7; середньопізніх – 44,3–51,2 тис.м²/га. Стабільно велика площа листової поверхні насаджень спостерігалась у сортів Невська – 51,5 та Червона рута – 51,2 тис. м²/га .

Урожайність сортів картоплі змінювалася від 11,3 до 38,2 т/га залежно від сортових особливостей та погодних умов вирощування. Найбільш адаптованими сортами в умовах господарства виявилися сорти Червона рута, Невська, Слов'янка які формують 26,7–33,9 т/га середньої урожайності.

Вміст крохмалю в бульбах обумовлений, переважно, сортовими особливостями, частково він залежить від погодних умов і змінюється від 13,1 до 18,9 %.

Одержані результати можуть бути використані у виробництві будь яких господарств, що знаходяться у зоні Лісостепу України.

Кваліфікаційна робота магістра містить 59 сторінок, 11 таблиць, 1 рисунок, список використаних джерел із 35 найменувань, 3 додатків.

Ключові слова: висота рослин, густина стояння, площа листового апарату, продуктивність фотосинтезу, урожайність, структура урожайності.

ABSTRACT

Mytenko O.S. FEATURES OF THE FORMATION OF THE YIELD OF POTATO POTATOES OF DIFFERENT MATURITY GROUPS IN THE CONDITIONS OF THE BOTANICAL GARDEN OF THE BNAU

The components of the culture cultivation technology have been explored and optimized, which ensures the formation of high productivity and improvement of the qualitative indices of the obtained products.

Theoretical methods (theories, hypotheses) and empirical (experiments, scientific researches, observations, measurements, etc.) are used. Scientific methods of research.

The features of growth, development and productivity of culture depending on elements of cultivation technology are determined and studied.

It is concluded that the planting of early varieties in the average formed the area of the leaf surface in the size of 33.7-40.5; middle-aged - 46,7-51,5; middle-aged - 38,6-46,7; medium-afternoon - 44,3-51,2 thousand m² / ha. A stable large area of the leafy surface of plantations was observed in the Nevsky varieties - 51.5 and Chervona ruta - 51.2 thousand m² / ha.

The yield of varieties of potatoes varied from 11.3 to 38.2 t / ha, depending on varietal characteristics and weather conditions of cultivation. The most adapted varieties in the conditions of the economy were Chervona ruta, Nevskaya, Slovyanka, which form 26.7-33.9 t / ha of average yield.

The content of starch in tubers is due mainly to varietal characteristics, in part it depends on weather conditions and varies from 13.1 to 18.9%.

The obtained results can be used in the production of any farms located in the forest-steppe zone of Ukraine.

Master's qualifying paper contains 59 pages, 11 tables, 1 figures, list of sources used from 35 titles, 3 applications.

Key words: plant height, standing density, leaf area, productivity of photosynthesis, yield, yield structure.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балян А.В., Федорюк М.Д., Канайло В.В., Марочко В.П. та інші. Технологія та ефективність вирощування картоплі в особистих господарствах населення Закарпаття (рекомендації) // Балян А.В., Федорюк М.Д., Канайло В.В., Марочко В.П., Равлик Д.В., Грига А.В., Дубель І.В. / Нижні Ворота .– 2009.– 24 с.
2. Бондарчук А. А. Наукове забезпечення виробництва картоплі в Україні / А. А. Бондарчук // Картоплярство: наук. зб. – К. : Аграрна наука, 2004. – Вип. 33. – С. 3–9.
3. Бондарчук А.А. Найважливіші чинники картоплярства / А.А. Бондарчук // Насінництво. – 2006. – № 2. – С. 8–10
4. Бондарчук А.А. Наукові основи насінництва картоплі в Україні: Монографія.– Біла Церква, 2010.– 400 с.
5. Бондарчук А.А. Продуктивність та якість сортів картоплі в умовах Полісся / А.А. Бондарчук, В.М. Мицько, Ю.Я. Верменко // Вісник аграрної науки. – 2006. – № 6. – С. 28–31.
6. Бондарчук А.А., Верменко Ю.Я., Демкович Я.Б. Сортозаміна як основа високопродуктивного картоплярства.// Зерно.– 2009.–№ 3(35).–С. 60–66.
7. Бондарчук А.А., Колтунов В.А., Кравченко О.А.та ін.. Картопля: вирощування, якість, збереженість / Бондарчук А.А., Колтунов В.А., Кравченко О.А., Осипчук А.А., Каліцкий П.Ф., Знаменський О.П., Мороз І.Х., Войцешина Н.І. / Київ: КИТ, 2009 . – 232 с.
8. Бондарчук А.А. Українська картопля конкурує з імпортною // Зерно.– 2009.–№ 3(35).–С. 68–69.
9. Бондарчук, А.А. Якість насіннєвої картоплі / А.А. Бондарчук, В.М. Маласай, В.Я. Починок // Насінництво. – 2006. – № 3. – С. 19–20.
- 10.Брошак І.С. Продуктивність сортів картоплі залежно від норм і способів застосування регуляторів росту в умовах західного Лісостепу

України: Автореф. дис. канд. с.-г. наук. – Вінниця, 2005. – 20 с.

11. Вишневський В. А. В наукових лабораторіях Поліської дослідної станції ім. О. М. Засухіна / Вишневський В. А. // Картопля – другий хліб. – К., 1995. – Вип. 2. – С. 86–91.

12. Влох В. Г. Виділення джерел збагачення національного генофонду картоплі та ефективність його використання в селекції / В. Г. Влох // Методические основы формирования, ведения и использования в коллекции генетических ресурсов растений : Материалы Междунар. симп. / Институт растениеводства им. В. Я. Юрьева. – Харьков, 1996. – С. 189.

13. Влох В. Г. Використання біологічного потенціалу у селекції картоплі / В. Г. Влох // Вчені Львівського державного аграрного університету – виробництву. – Вип. V. – Львів : Львівський державний аграрний університет, 2005. – С. 18–20.

14. Влох В. Г. Вплив площі живлення на урожайність та якість бульб картоплі / В. Г. Влох та ін. // Вісн. Сумського нац. аграр. ун-ту. – 2004. – № 12(10). – С. 92–94.

15. Гопчак В. О. Сортів картоплі побільшало / В. О. Гопчак // Насінництво. – 2006. – № 4. – С. 14–15.

16. Григорюк І. П. Вплив водного стресу і полістимуліну на вміст амінокислот у листках, урожай та якість бульб картоплі / І. П. Григорюк, Т. П. Нижник, Н. І. Войцешина // Физиология и биохимия культурных растений. – 2005. – № 4. – С. 349–355.

17. Єгоров, О. В. Вплив різних видів добрив на продуктивність картоплі в короткоротаційних сівоzmінах Полісся / О. В. Єгоров // Вісник аграрної науки. – 2005. – № 10. – С. 73–76.

18. Інститут картоплярства УААН : 30 років // Картоплярство: міжвід. темат. наук. зб. – К. : Урожай, 1998. – Вип. 28. – С. 3–8.

19. Калінчик Л. П. Фітофтороз на картоплі / Л. П. Калінчик, В. Г. Сергієнко // Карантин і захист рослин. – 2007. – № 1. – С. 13–14.

20. Каліцький, П. Біологічні особливості та удобрення картоплі / П.

Каліцький // Пропозиція. – 2006. – № 3. – С. 115.

21. Картопля / за ред. В. В. Кононученка, М. Я. Молоцького. – Біла Церква, 2002. – Т. I. – 536 с.

22. Картопля: практ. енцикл. / за ред. : П. С. Теслюка, М. Ю. Власенка, М. Й. Шевчука. – Луцьк : Надстир'я, 2003. – 298 с.

23. Мельник, П.О. Увага: карантинні об'єкти: Моніторинг раку картоплі та картопліної цистоутворюючої нематоди в Закарпатській області/ П.О. Мельник [та ін.] // Карантин і захист рослин. – 2005. – № 8. – С. 13–14.

24. Методичні рекомендації щодо проведення досліджень з картоплею / за ред. В. В. Кононученка, В. С. Куценка, А. А. Осипчука та ін. – Немішаєве : Інбас, 2002. – 183 с.

25. Молоцький М.Я., Федорук Ю.В., Житнецький К.В., Деригуз Р.О. Особливості використання регуляторів росту рослин при вирощуванні картоплі//Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. Збірник наукових праць. Випуск 50. – Біла Церква, 2007. – 39 с.

26. Пилипенко Л.А. Нематодостойкі сорти картоплі в системі протинематодних заходів: перспективи та проблеми / Л.А. Пилипенко // Захист і карантин рослин. – 2002. – № 48. – С. 104–113.

27. Положенець В.М. Біохімічні зміни в бульбах картоплі, що уражені стебловою нематодою / В.М. Положенець, Котюк Л.А. // Вісник Полтавського державного с.-г. ін-ту. – Полтава, 2000. Вип. 2. – С. 7–8.

28. Прикладна біохімія та управління якістю продукції рослинництва: Підручник / М.М.Городній, С.Д.Мельничук, О.М.Гончар та ін. / За ред. М.М.Городнього.–К.: Арістей, 2006.– 464с.

29. Сторожук В.А. Роль держави у становленні ринку насіннєвої картоплі / В.А. Сторожук // Вісник аграрної науки. – 2005. – № 5. – С.69–73.

30. Таран С. Фактори патологічного процесу та формоутворення збудника фітофторозу картоплі / С. Таран // Картопляр. – 2003. – № 1. – С. 18–19.

31. Теслюк П. Становлення і розвиток українського картоплярства /

Теслюк П., Щербенко О. – К. : Кий, 1997. – 158 с.

32. Тимошенко І. І. Генеалогія нових сортів картоплі, стійких до біотичних та абіотичних факторів / І. І. Тимошенко, П. Д. Завірюха // Досягнення і проблеми генетики, селекції та Андрушко, О.М. Сорта и урожай картофеля / О.М. Андрушко // АгроСвіт. – 2006. – № 10. – С. 26–27.

33. Тимошенко І. І. Проблеми і перспективи селекції та насінництва картоплі в Західному регіоні / І. І. Тимошенко, П. Д. Завірюха, З. М. Майчук // Вісник сільськогосподарської науки. Спец. вип. – К., 2001. – С. 73–78.

34. Хмилевський, О.Д. Вплив мінеральних добрив на картоплю / О.Д. Хмилевський // Агровісник Україна. – 2007. – № 3. – С. 17–21.

35. Хохлов, В.В. Вплив систем удобрення на врожайність та якість картоплі в сівоzmінах Полісся / В.В. Хохлов // Вісник аграрної науки. – 2007. – № 8. – С. 82–83.